

huisarts en wetenschap

MAANDBLAD

VAN HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Ten geleide van de zesde jaargang

De afsluiting van de eerste vijf jaren van „huisarts en wetenschap” vormt een goede aanleiding tot het geven van een beschouwing over het tijdschrift als nascholingsorgaan. Deze functie van het tijdschrift wordt hier niet gekozen omdat de nascholing prioriteit geniet, maar wel omdat de redactiecommissie op dit terrein, in tegenstelling tot de meeste andere functies van het tijdschrift, actief werkzaam kan zijn deze functie zo goed mogelijk te laten vervullen.

De artikelen in de rubrieken Spoedeisende gevallen in de algemene praktijk en Aanwinsten, de voordrachten, gehouden op de Boerhaave-cursus „Medische psychologie” 1960, de cursus „Maatschappelijke facetten van gezondheid en ziekte”, te Nijmegen 1961, de studiedag „Traumatologie voor huisartsen”, te Rotterdam 1962 en de Boerhaave-cursus „Conflicten in en van het huwelijksleven” 1962, dit alles tezamen vormt een indrukwekkende hoeveelheid nascholingsstof, die grotendeels bestaat uit vorderingen van de medische kennis en van onmiddellijk nut kan zijn voor de eigen praktijk van de huisarts (zogenaamde nascholing B, *Groen*). Het feit, dat de redactiecommissie in de afgelopen jaren de toestemming verkreeg de voordrachten, gehouden op de Boerhaave-cursussen, te publiceren, heeft tot grote dankbaarheid gestemd. Uiteraard begroette de commissie ook de andere, hier genoemde, initiatieven geestdriftig en zij is er zich terdege van bewust, dat dit grote aantal belangrijke artikelen zeer heeft bijgedragen tot de gunstige ontwikkeling van het tijdschrift. Men moet zich immers realiseren, dat naast dit grote aanbod van nascholingsstof, een even grote vraag hiernaar bestaat onder de huisartsen. In een tijdschrift, dat geheel is afgestemd op de huisarts, moet dus een belangrijk deel van de inhoud aan de nascholing zijn gewijd.

Het is misschien goed hier nog even nader in te gaan op de medische nascholing in het algemeen. De medische nascholing geniet in Nederland vrijwel alleen actieve belangstelling van de zijde van het

„particulier initiatief”: De Maatschappij deed zeer belangrijk werk door in 1951 de landelijke artsen-cursuscommissie (L.A.C.C.) te installeren, in verschillende medische centra fungeren speciale commissies of verenigingen voor artsen-cursussen en last but not least wordt ook van de zijde van het Genootschap door de commissie nascholing aan deze immense taak gewerkt.

Het begrip *continue medische nascholing* is in ons land nog vrijwel niet geïntroduceerd, omdat het particulier initiatief met uitsluitend honoraire medewerkers dit niet kan verzorgen. De meeste verenigingen of commissies voor artsen-cursussen worstelen met gebrek aan initiatiefnemers, organisatoren en geldmiddelen. Dat er dan desondanks zoveel tot stand kwam stemt tot dankbaarheid. Niettemin zal het zaak zijn ook in Nederland naar een continue medische nascholing te streven.

Ook ten aanzien van deze materie is het leerzaam zich te spiegelen aan anderen, die verder zijn, opdat men ook hier kan geraken tot de stelling „Historical and present-day developments support the assumption that the continuing medical education of the physician is one of the most important problems facing medical education today” (*Dryer*). Dit is de eerste stelling van de zeven, die een samenvatting vormen van het rapport „Lifetime learning for physicians”, samengesteld door „The joint committee in continuing medical education” in de Verenigde Staten. Een aanvaarding van deze stelling brengt uiteraard met zich mede, dat het particulier initiatief op dit terrein een aanzienlijke versterking zal moeten ontvangen.

Ten aanzien van de verdere inhoud van ons tijdschrift kan worden gezegd dat de ontwikkeling van de bijdragen van huisartsen op het gebied van de huisartsgeneeskunde bevredigend verliep. Daarnaast konden verscheidene artikelen van de werkgroep Verloskunde van de huisarts worden gepubliceerd. Casuïstische mededelingen en Notities uit de prak-

tijk van de huisarts trof men echter jammer genoeg zelden aan.

Het verwerven van artikelen over hoofdpijn stuitte op onvoorziene problemen, zodat de door ons gedane toezegging tot nu toe niet kon worden ingelost. In het algemeen ondervindt de redactiecommissie zeer grote medewerking van de door haar benaderde auteurs en op deze plaats moge dan ook weer een woord van grote dank worden gebracht aan al diegenen, die dit jaar meewerkten inhoud en vorm van het tijdschrift te verzorgen. De omvang van het tijdschrift bleef onveranderd, gemiddeld ruim 32 pagina's tekst maandelijks. De opmaak van de colo-

foon onderging een kleine wijziging.

Tot slot kan worden vermeld dat de redactiecommissie de boekenbon voor de beste bijdrage in 1962 in de rubriek „Uit de Centra” heeft toegekend aan mevrouw M. A. Bron-du Crocq, Fuldauer, die dit jaar afscheid nam als correspondent van het centrum Twente, werd eveneens met een boekenbon bedacht, daar hij naar de mening van de redactiecommissie in de afgelopen jaren op voortreffelijke wijze deze taak heeft vervuld. H.

Dryer, B. V. (1962) J. med. Educ. 37, part 2, 93.
Groen, J. (1957) huisarts en wetenschap 1, 81.

Psychotherapie voor de huisarts

DOOR DR M. L. J. VAESSEN, ARTS VOOR PSYCHOTHERAPIE TE HEILOO*

Sinds vier jaar nemen een twintig huisartsen uit de kop van Noord-Holland de moeite vrijdagsavonds in de St. Willibrordusstichting in Heiloo bijeen te komen voor het huisartsen-seminaar, zoals zij dat onderling noemen. Om een indruk te geven van wat op die avonden gebeurt, moet ik even teruggaan tot ons uitgangspunt. Het initiatief werd genomen door het Katholiek Nationaal Bureau voor de Geestelijke Gezondheidszorg in Utrecht, dat ook een startsubsidie gaf. Wij hadden via de Maatschappij voor Geneeskunst alle belangstellende artsen uit een wijde kring rond Alkmaar uitgenodigd. Op de eerste avond, in oktober 1958, brak collega De Smet een lans voor een zo breed mogelijk en open contact tussen de psychiaters die in de inrichting werken en de huisartsen en specialisten in de maatschappij. Niet alleen en niet in de eerste plaats gaat het er om dat de huisartsen hun kennis van de zware psychiatrie verdiepen, maar vooral dat de psychiater zich disponibel stelt om de collega's te helpen met de gewone lichtere psychische moeilijkheden in de praktijk van alle dag.

Het eerste jaar begonnen wij met een cursusgroep van vijftien artsen, voor wie de stafleden van de St. Willibrordusstichting capita selecta uit de psychiatrie en psychohygiëne behandelden en daarnaast met een eerste seminaargroep van acht artsen (vijf huisartsen en drie specialisten) onder mijn leiding. In de loop van het tweede jaar taande de belangstelling voor de cursusgroep vrij spoedig; zes artsen uit deze groep waren intussen al over gegaan naar een seminaargroep; er kwam toen namelijk een tweede seminaargroep bij, onder leiding van collega Creutzberg. Van de achttien huisartsen van de beide seminaria vanaf oktober 1959 zijn er twaalf gebleven en zij maken nog geen aanstalten om er mee op te houden. Het zijn dus groepen van acht tot negen man, met een vaste kern van vijf tot zes.

* Assistenten waren de collegae W. Sengers en K. Ceha.

Wij meenden er goed aan te doen in het begin de keuze te laten tussen een meer rationele verdieping, in de vorm van capita selecta, en een meer emotioneel betrokken worden in het psychotherapeutische handelen door het bespreken van eigen patiënten uit de huisartsenpraktijk. Aan deze keuze zit één precaire kant: het lijkt een discriminatie wanneer men zich bekent tot een groep die oppervlakkiger, respectievelijk dieper op de zaak ingaat. Als ik het zo stel, dan plaats ik de lezer weer voor dezelfde moeilijkheid Men zou zich kunnen afvragen: „Doe ik mijn werk dan niet goed?”

Zonder deze gewetensvraag te herroepen zou ik toch van meet af aan een plaats willen laten voor verschillende benaderingswijzen en niet willen monopoliseren. Het is opmerkelijk hoe gemakkelijk het patroon van een alleen-zaligmakend geloof zich ook op wetenschappelijk terrein voordoet. Wij kennen dat van de elkaar als kettters bestrijdende psychotherapeutische scholen.

Iets van het monopoliserende dreigt ook op het gebied van de huisartsen-seminaria, die in Engeland, en ook in Nederland, onder het hoge patronaat staan van Dr Balint. Ik heb grote bewondering voor deze van oorsprong Hongaarse psychoanalyticus, die een hele weg heeft moeten afleggen om zoveel vruchtbare nieuwe ideeën te kunnen brengen over de huisarts-patiënt-relatie. Ik was in 1959 ook bij de groep van Nederlandse huisartsen en psychiaters, die in Londen als gasten aanwezig mochten zijn bij het tienjarig bestaan van de Engelse groepen. Balint ontving ons als een charmante oude heer in zijn deftige woning aan de Portland Place in Londen. Ondanks zijn theorie zit hij als een vorst tussen de discussie-leden van een groep. Hij is het, meen ik, ook niet eens met wat hij noemde the Dutch School, die naast de spontane groepswerking toch ook een plaats zou willen geven aan de systematische instructie door de leidinggevende psychiater.